

In gesprek over Toekomstgericht kerkbeheer

Nadenken over de toekomst van je gemeente. Hoe pak je dit aan met het gebruik van kengetallen? De eerste stap in dit proces is de gezamenlijke beeldvorming. Voor een goed inzicht in de eigen financiële situatie kan gebruik worden gemaakt van de kengetallen uit FRIS of contact worden opgenomen met de VKB voor hulpmiddelen die zijn ontwikkeld voor toekomstgericht kerkbeheer. Vaak is bij het classisteam zicht op meer informatie over uw eigen regio. Aan de hand van de verschillende kengetallen en gegevens vormt u zich een beeld van het profiel van uw gemeente. Hierna wisselt u argumenten en overwegingen uit om te komen tot gezamenlijke besluitvorming gericht op de toekomst. Hier ziet u enkele voorbeelden uitgewerkt van fictieve gemeenten die deze drie stappen hebben doorlopen en wat dit betekent voor de verdeling van geld en middelen.

Gemeente A

Deze gemeente hecht veel waarde aan pastoraat en eredienst. Zij zien aan de ledenaantallen dat zij vergrijsd zijn, maar verwachten nog ruim tien jaar met elkaar te kunnen genieten van zondagse vieringen, voordat ze dit in kleiner verband moeten doen of hun vieringen met naburige gemeenten moeten gaan beleggen. Een vraagstuk over het afstoten/herbestemmen van het kerkgebouw, dat uit de jaren 70 komt, willen ze in de komende 2 jaar daarom laten onderzoeken door een extern adviseur.

Er wordt vanwege de vergrijzing een kerkelijk werker aangetrokken die enkele vrijwilligers zal 'opleiden' om tegen vergoeding levenseindepastoraat te verrichten en om uitvaarten te leiden. Daarom kiezen zij ervoor in de periode 2024-2025 de afspraken vast te leggen, zoals in de tabel weergegeven.

Uit het vrij beschikbaar vermogen wordt geld onttrokken om een onderzoek naar afstoten/herbestemmen kerkgebouwen te financieren.

Kengetal cijfers	2024	2025
Pastoraat en eredienst t.o.v. totale inkomsten	45%	60%
Kerkgebouw t.o.v. totale inkomsten	15%	15%
Vrij beschikbaar vermogen	€150.000,-	€120.000,-

Gemeente B

Gemeente B ziet dat de groep mensen onder de 60 die bijdraagt aan de Actie Kerkbalans en de eredienst bezoekt begint af te nemen. De levensduur van de vrije buffer t.o.v. de verwachte (negatieve) resultaten is nog 25 jaar. Zij willen een proefplek starten die zich kan ontwikkelen naast de bestaande gemeente. Op basis van landelijke ervaringen is de verwachting dat deze pioniersplek blijvend geld zal kosten. Wel zal er naast inkomsten uit een vaste vrijwillige bijdrage een ander verdienmodel verkend gaan worden, namelijk het werven van fondsen.

Na het emeritaat van de huidige predikant in 2026 zal een voorstel worden gedaan om naast een deeltijd predikant van (0,5 fte) een pionier voor 0,5 fte in dienst te nemen. Deze pionier wordt vanuit een solidariteitsgedachte ook voor 0,2 fte uitgeleend aan de naburige gemeente.

Kengetal cijfers	2024	2025
Pastoraat en eredienst t.o.v. totale inkomsten	50%	35%
Kerkgebouw t.o.v. totale inkomsten	15%	15%
Kerkvernieuwing t.o.v. totale inkomsten	2%	25%

Gemeente C

Gemeente C heeft meerdere kerkgebouwen en ziet in alle gebouwen het wekelijkse bezoek teruglopen. Zij kiezen ervoor van de 3 gebouwen er 2 af te stoten. Eén van de gebouwen wordt wel teruggehuurd voor de periode van 10 jaar, zodat de presentie in 2 wijkgemeenten geborgd is.

De opbrengst wordt geïnvesteerd in het creëren van een third place met de plaatselijke bibliotheek en welzijnsorganisaties. Hiervoor nemen ze ook een programmamanager in dienst voor 0,3 fte en een vrijwilligerscoördinator voor 0,3 fte. De kosten voor deze vrijwilligerscoördinator worden voor de helft uit diaconale en voor de helft uit kerkrentmeesterlijke gelden betaald.

Kengetal cijfers	2024	2025
Pastoraat en eredienst t.o.v. totale inkomsten	50%	50%
Kerkgebouw t.o.v. totale inkomsten	20%	10%
Kerkvernieuwing t.o.v. totale inkomsten	2%	25%

